

Sygn. akt *I AGa 171/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia (...)**

Sędziowie: **(...)**

(...)

Protokolant: **(...)**

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2019 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 1 grudnia 2016 r. sygn. akt (...)

I. oddala apelacje obu stron,

II. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

Mikołaj Tomaszewski Mariola Głowacka Maciej Rozpędowski

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. dochodziła zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w P. na swoją rzecz kwoty 192.051,04 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 maja 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania upominawczego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Kwotę dochodzoną pozwem stanowi wynagrodzenie za korzystanie przez pozwaną z rzeczy ruchomych w okresie od 9 października 2013r. do dnia 14 sierpnia 2014r.

Sąd Okręgowy w (...)w dniu 4 września 2015r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym nakazał pozwanej, aby zapłaciła powódce kwotę 192.051,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 maja 2015r. do dnia zapłaty oraz kwotę 6.018 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniosła w tymże terminie sprzeciw.

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w P. wniosła sprzeciw od tego nakazu zapłaty zaskarżając nakaz w całości i domagając się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 1 grudnia 2016r. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 100.534 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty (punkt 1 wyroku), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 2 wyroku), kosztami procesu obciążył pozwaną w 52/100 części oraz powódkę w 48/100 części i z tego tytułu zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5.906,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 3 wyroku).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 2 lutego 2009r. została zawarta pomiędzy pozwaną jako wydzierżawiającą i (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jako dzierżawcą umowa dzierżawy. W § 1 ust. 1 tej umowy wydzierżawiający tj. pozwana oświadczyła, że jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) oraz właścicielem posadowionych na niej budynków. Zgodnie z § 1 ust. 2 umowy na podstawie umowy dzierżawy wydzierżawiający oddał w dzierżawę, a dzierżawca wziął w dzierżawę część nieruchomości opisanej w § 1 umowy obejmującą pomieszczenie magazynowe (hala nr 4 i hala nr 5) o pow. 720 m² wraz z wyposażeniem opisanym w protokole zdawczo-odbiorczym oraz plac manewrowy pomiędzy halą nr 2 i 4 oraz plac magazynowy o powierzchni 2500 m². W § 1 ust. 3 umowy dzierżawca oświadczył, że w dzierżawionej nieruchomości zamierza prowadzić działalność gospodarczą polegającą na sortowaniu folii odpadowej i makulatury. W dniu 8 kwietnia 2009r. pozwana i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarły aneks do umowy dzierżawy z dnia 2 lutego 2009r. modyfikujący wysokość czynszu dzierżawnego. Kolejny aneks pozwana i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarły w dniu 30 stycznia 2012r. Także i ten aneks modyfikował wysokość należnego pozwanej czynszu dzierżawnego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 31 sierpnia 2011r. została zawarta między powódką i (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością umowa dzierżawy zgodnie z którą wydzierżawiający (powódka) wydzierżawiła odpłatnie używającemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością m.in. samochód ciężarowy marki R. nr rej. (...) oraz samochód ciężarowy marki S. – skrzyniowy nr rej. (...). Z tytułu dzierżawy samochodów powódka wystawiła na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością faktury VAT. W dniu 1 stycznia 2013r. pomiędzy powódką i (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością została zawarta kolejna umowa dzierżawy, której przedmiotem była prasa belująca C. L. 80 rok produkcji 1998r. Tytułem dzierżawy powódka wystawiła na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością faktury VAT. W dniu 30 stycznia 2009r. powódka zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością następną umowę dzierżawy, której przedmiotem był wózek widłowy T. (...) z 2006r. Za dzierżawę wózka powódka wystawiła na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością faktury VAT.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 6 maja 2013r. przedstawiciele Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla Miasta P. przeprowadzili kontrolę problemową stanu technicznego obiektów służących do segregacji odpadów na nieruchomości położonej w P. przy ul. (...). S. S. posiadający uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej podczas przeprowadzania kontroli obiektu pod kątem stanu technicznego – na zlecenie właściciela – ujawnił bardzo zły stan techniczny elementów konstrukcyjnych obiektów. W obiekcie oznaczonym nr 1 ujawniono zniszczenie słupa z jego przesunięciem, podpierającego elementy konstrukcyjne dachu. W obiekcie oznaczonym nr 2 stwierdzono mocno wygięte żelbetowe belki nadproży – w strefie okapu oraz w środkowej części połączy – co uwidoczniło na fotografiach. Stwierdzono, że obiekty powinny być bezzwłocznie poddane naprawie, a do tego czasu wyłączone z użytkowania. Stan obecny zagraża użytkownikom obiektu. We wnioskach końcowych z kontroli stwierdzono, że należy opróżnić budynek i odwrotnie przystąpić do napraw. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wezwano J. P. (1) w pozwanej Spółce w dniu 7 maja 2013r. do dostarczenia dokumentów potwierdzających opróżnienie obiektu oraz zlecenie ekspertyzy technicznej. W związku z wynikami kontroli, przeprowadzonej przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, pozwana Spółka pismem z dnia 6 maja 2013r. wezwała (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do natychmiastowego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej w magazynach nr 4 i 5 przy ul. (...) w P. oraz do przywrócenia stanu w jaki przedmiot umowy został (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością wydany. W piśmie powołano się na

wyniki kontroli przeprowadzonej przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego na tej nieruchomości. W odpowiedzi pełnomocnik (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pismem z dnia 8 maja 2013r. nie zgodził się z argumentacją pozwanej i wezwał ją do niezwłocznego zaprzestania niezgodnych z prawem działań, udostępnienia (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przedmiotowej nieruchomości i nie stwarzanie przeszkód w wykonywaniu przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością uzgodnionej z pozwaną działalności gospodarczej. W piśmie wskazano, że po udostępnieniu obiektu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością podejmie działania mające na celu stwierdzenie wystąpienia uszkodzeń i ich naprawę, o czym pozwana zostanie poinformowana. Pismem z dnia 14 maja 2013r. pozwana zezwoliła (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na udostępnienie nieruchomości dzierżawionych przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Zarazem pozwana zastrzegła, że wjazd i pobyt na terenie dzierżawionej nieruchomości może się odbywać z zachowaniem określonych warunków. Pismem z dnia 4 października 2013r. w związku z rozwiązaniem umowy dzierżawy zawartej między pozwaną a (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pełnomocnik powódki wezwał pozwaną do wydania rzeczy ruchomych pozostawionych przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością na nieruchomości pozwanej, a należących do powódki. Wśród tych przedmiotów znajdowały się te dochodzone przez powódkę w niniejszej sprawie. Pismem z dnia 22 października 2013r. powódka ponownie wezwała pozwaną do wydania rzeczy ruchomych należących do powódki załączając oświadczenie Prezesa Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (będącego również Prezesem Zarządu powódki), że Spółka ta nie będzie dochodzić od pozwanej żadnych roszczeń związanych z wydaniem rzeczy ruchomych powódce. Pismem z dnia 24 października 2013r. pełnomocnik pozwanej wskazał, że jego mocodawca skorzystał z ustawowego prawa zastawu na rzeczach wniesionych do przedmiotu dzierżawy powołując się na art. 701 k.c. W związku z powyższym pozwana odmówiła wydania ruchomości do czasu zapłaty zaległości tytułem czynszu oraz naprawienia szkody przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Pozwana zaznaczyła, że uznaje za niewiarygodne i nie akceptuje oświadczenia z dnia 18 października 2013r. podpisanego przez E. L..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że na terenie dzierżawionej nieruchomości w 2013r. był na stałe zamontowany transporter z prasą. Była tam również mieszalnia oraz wózki widłowe, kontenery na odpady. Na terenie nieruchomości znajdowała się również belownica oraz taśmociąg do belownicy. Na zewnątrz była koparka, aby nabrać papier, zaraz przy wjeździe była waga do samochodów, stały tam dwa (...). Na nieruchomości znajdowały się również wielkie kontenery na makulaturę i wiele innych koszy i pojemników.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2014r. w sprawie z powództwa powódki przeciwko pozwanej o wydanie rzeczy o sygn. akt (...) nakazał pozwanej, aby wydała powódce następujące rzeczy ruchome:

- (...) nr rej. (...), nr identyfikacyjny pojazdu (...);
- (...) G270 nr rej. (...), nr identyfikacyjny pojazdu (...),
- belownicę C. L. 80,
- wózek widłowy T. (...) rocznik 2006, nr fabryczny (...)- (...),
- 50 sztuk koszy siatkowych,
- kontener (...).CL do prasy stacjonarnej,
- 3 kontenery otwarte KP o pojemności 35 m³,
- wagę najazdową do 30 ton R.(...)nr fabryczny 071,
- taśmociąg krótki,
- 15 sztuk pojemników plastikowych o pojemności 1.100 l,

- 8,26 ton czarnego drutu hartowanego # 3,4 mm

oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 22.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd w uzasadnieniu do wyroku wskazał, że powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest właścicielką wymienionych w sentencji wyroku rzeczy ruchomych, a pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w P. nie przysługuje ustawowe prawo zastawu na tych rzeczach. Odpis pozwu doręczono pozwanej w dniu 17 lutego 2014r. Przedstawiciele pozwanej Spółki z w/w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 25 kwietnia 2014r. sygn. akt (...) dowiedzieli się, że sporne rzeczy ruchome stanowią własność nie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a powódki. Pozwana Spółka skierowała przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością sprawę o zapłatę, ponieważ (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zalegała z czynszem dzierżawnym. Po zamknięciu obiektu przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego pozwana Spółka nie miała kontaktu z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, a jednocześnie powódka wystąpiła o wydanie rzeczy nie powołując jednak żadnych dowodów. Następnie powódka wystąpiła z kolejnym pismem załączając oświadczenie Prezesa Zarządu powódki i jednocześnie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, że właścicielem spornych rzeczy ruchomych jest powódka. Pozwana Spółka obawiała się, że powódka wyprowadzi wszystko, co jest cokolwiek warte na terenie na którym (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadziła działalność gospodarczą, natomiast zdewastowany obiekt i dziesiątki ton śmieci pozostaną. Dokumentów uzasadniających, że sporne rzeczy ruchome są własnością powódki pozwana Spółka nie otrzymała. Umowa dzierżawy z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością została wypowiedziana.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że po wydaniu wyroku z dnia 25 kwietnia 2014r. sygn. akt (...) strony w dniu 14 sierpnia 2014r. przystąpiły do przekazania spornych rzeczy ruchomych powódce przez pozwaną. W dniu 14 sierpnia 2014r. przekazano następujące rzeczy :

- (...) nr rej. (...), nr identyfikacyjny pojazdu (...),
- 12 sztuk koszy siatkowych,
- kontener (...)CL do prasy stacjonarnej,
- kontener otwarty KP do o pojemności 35 m³,
- 9 sztuk pojemników plastikowych o pojemności 1.100 l,
- czarny drut hartowany # 3,4 mm 11 - pełnych zwojów oraz pięć zwojów niepełnych.

W dniu 21 sierpnia 2014r. przekazano powódce wózek widłowy T. (...) rocznik 2006 nr fabryczny (...) - (...) i 38 sztuk koszy siatkowych. Kolejne rzeczy ruchome przekazano w dniach 2-5 września 2014r. Były to:

- (...) (...)nr rej. (...), nr identyfikacyjny pojazdu (...),
- belownica C. L. 80,
- waga najazdowa do 30 ton R. (...)
- taśmociąg krótki.

Wartość wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy ruchomych w okresie od 17 lutego 2014r. do 14 sierpnia 2014r. przedstawia się następująco :

- (...) typ P94-D220, nr rej. (...), rok produkcji 1998, nr VIN (...) – 23.803 zł,
- (...) typ (...)nr rej. (...), rok. produkcji 1994, nr VIN (...) - 16.159 zł,

- belownica (...) typ C. L., rok produkcji 1998 – 30.289 zł,
- wózek widłowy T. typ (...), rok produkcji 2006 – 11.666 zł,
- kosz siatkowy typ P. (...), sztuk 50, rok produkcji 2010 – 2.499 zł,
- kontener S. typ (...), rok produkcji 2011 – 3.975 zł,
- kontener otwarty typ (...), rok produkcji 2011 – 2.105 zł,
- pojemnik (...), pojemność 1100 dm³ sztuk 9, rok produkcji 2012 – 900 zł,
- waga najazdowa typ R. 30 ton rok produkcji 2012 – 9.138 zł.

Razem daje to kwotę 100.534 zł. Wartość wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy ruchomych w okresie od 9 października 2013r. do 16 lutego 2014r. przedstawia się następująco:

- (...) typ (...)nr rej. (...), rok produkcji 1998, nr VIN (...) – 17.460 zł,
- (...) typ (...)nr rej. (...), rok. produkcji 1994, nr VIN (...) - 11.853 zł,
- belownica (...) typ C. L., rok produkcji 1998 – 22.218 zł,
- wózek widłowy T. typ (...), rok produkcji 2006 – 8.558 zł,
- kosz siatkowy typ P. (...) sztuk 50, rok produkcji 2010 – 1.833 zł,
- kontener S. typ (...), rok produkcji 2011 – 2.916 zł,
- kontener otwarty typ (...), rok produkcji 2011 – 1.545 zł,
- pojemnik (...) pojemność 1100 dm³ sztuk 9, rok produkcji 2012 – 660 zł,
- waga najazdowa typ R. 30 ton, rok produkcji 2012 – 6.703 zł.

Biegły sądowy W. K. dokonując wyliczenia wynagrodzenia zastosował metodę odtworzeniową poprzez wartość odtworzeniową. Ze względu na to, że biegły nie oglądał ruchomości przyjął wartość hipotetycznego ich zużycia. Dokładne określenie wartości rzeczy byłoby możliwe, gdyby biegły oglądał je w okresie, kiedy były użytkowane. Natomiast nie mógł tego zrobić na datę sporządzenia opinii, ponieważ sporne rzeczy ruchome mogły być przez półtora roku zużyte. Jeżeli rzeczy ruchome były drastycznie zużyte, ich wartość mogła być mniejsza od wyliczonej o 25%. Natomiast w górę ich wartość mogła być większa o maksymalnie 10%. Pismem z dnia 4 maja 2015r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 187.776,52 zł tytułem bezumownego korzystania z rzeczy ruchomych należących do powódki w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Wezwanie zostało doręczone pozwanej w dniu 6 maja 2015r. W odpowiedzi z dnia 13 maja 2015r. pozwana odmówiła spełnienia świadczenia, gdyż - w ocenie pozwanej - nie można przypisać jej złej wiary. Pismem z dnia 3 sierpnia 2015r. powódka ponownie wezwała pozwaną do zapłaty.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji odwołując się do art. 365 § 1 k.p.c. w pierwszej kolejności wskazał, że skoro Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygn. akt(...) prawomocnie przesądził o prawach właścicielskich powódki w stosunku do spornych rzeczy ruchomych między tymi samymi stronami, kwestia ta nie podlega badaniu ponownie w niniejszej sprawie, a prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczności już wykazane w postępowaniu (...)jest wyłączone. Sąd przyjął zatem, że kwestia praw właścicielskich powódki w stosunku do spornych rzeczy ruchomych została już

rozstrzygnięta prawomocnie w sprawie (...)a rozstrzygnięcie to ma prejudycjalne znaczenie dla niniejszej sprawy. W konsekwencji w ślad za wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2014r. w sprawie (...) Sąd pierwszej instancji uznał, że powódka jest właścicielką rzeczy ruchomych wynagrodzenia za które domaga się w niniejszym procesie, a których wydanie nakazał Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie (...)

Sąd Okręgowy wskazał, że rozważenia wymagała zatem druga kwestia, a mianowicie czy pozwana jako posiadacz samoistny rzeczy ruchomych znajdowała się w dobrej czy w złej wierze odnośnie posiadania tych rzeczy. Sąd pierwszej instancji w tym zakresie odwołał się do treści art. 7 k.c., 224 k.c. i 225 k.c. Powodowa Spółka wskazywała na to, że pozwana pozostawała w złej wierze od 9 października 2013r. tj. dnia następnego po doręczeniu pozwanej wezwania powódki do wydania rzeczy ruchomych. W ocenie powódki wezwanie do wydania rzeczy ruchomych wskazywać powinno pozwanej na to, że to powódka, a nie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest właścicielką spornych rzeczy ruchomych. Sąd podkreślił, że w doktrynie wskazuje się (por. Jacek Gudowski (red.) Jolanta Rudnicka, Grzegorz Rudnicki, Stanisław Rudnicki Komentarz do art. 224 Kodeksu cywilnego LEX) że dobrą wiarę samoistnego posiadacza rzeczy można scharakteryzować od strony negatywnej przez określenie, że posiadaczem w złej wierze jest ten, kto wie albo wiedzieć powinien na podstawie towarzyszących okoliczności, że nie przysługuje mu prawo własności. Z określenia tego wynika przeciwieństwo tj. że dobra wiara jest usprawiedliwionym w danych okolicznościach błędnym przeświadczeniem posiadacza, że przysługuje mu prawo własności konkretnej rzeczy. Tak więc w dobrej wierze jest samoistny posiadacz, który uważa się za właściciela nie wiedząc o tym, że umowa na podstawie której miało nastąpić przeniesienie własności, jest nieważna. Dobrą wiarę wyłącza niedbalstwo przez które należy rozumieć znajomość okoliczności, które u każdego przeciętnego człowieka powinny wzbudzić poważne wątpliwości, uzasadnione podejrzenia, że nie przysługuje mu prawo własności posiadanej rzeczy. Tak więc samoistny posiadacz w dobrej wierze może stać się posiadaczem w złej wierze już z chwilą, gdy narastające u niego wątpliwości osiągną w konkretnych okolicznościach taki poziom, że żaden rozsądny człowiek nie będzie mógł nadal trwać w usprawiedliwionym okolicznościami błędzie. O zmianie kwalifikacji posiadania decyduje w każdym wypadku powzięcie wiadomości o konkretnych okolicznościach; chwila ta decyduje o tym, czy rozliczenia z właścicielem będą się odbywały według art. 224 lub 225 k.c. Taką odpowiednią dla kwalifikacji posiadania chwilą może być doręczenie pozwu w sprawie o wydanie rzeczy, o uzgodnienie stanu ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, o ustalenie własności, o zabezpieczenie powództwa przez zakaz budowy, odmowa przeniesienia własności rzeczy wydanej uprzednio przez właściciela posiadaczowi z myślą o zawarciu umowy przeniesienia własności itp.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał, że samo wezwanie do wydania rzeczy ruchomych nie konstituowało złej wiary u pozwanej jako posiadacza samoistnego. Wezwanie to nie było bowiem poparte żadnymi dowodami wskazującymi choćby pośrednio na przysługiwanie powódce własności spornych rzeczy ruchomych. W ocenie Sądu Okręgowego za taki dowód nie sposób również uznać oświadczenia Prezesa Zarządu powódki i jednocześnie Prezesa Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o tym, że sporne rzeczy ruchome należą do powódki. Oświadczenie to złożone przez osobę będącą związaną zarówno z powódką, jaki i (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością słusznie wzbudziło podejrzenia pozwanej co do tego, czy nie jest to sposób na ominięcie konieczności zapłaty przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością za czynsz dzierżawny i naprawienie szkody w budynkach pozwanej. W świetle tych okoliczności Sąd pierwszej instancji uznał, że brak było po stronie pozwanej świadomości, że sporne rzeczy ruchome należą do powódki, gdyż pozwana pozostawała w błędnym, aczkolwiek usprawiedliwionym przeświadczeniu, że przedmioty te stanowią własność (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na których pozwana ustanowiła ustawowe prawo zastawu na poczet należności z tytułu czynszu dzierżawnego i naprawienia szkody w budynkach pozwanej. Brak było bowiem okoliczności wskazujących na to, że prawo własności przysługuje powódce. Za okoliczność taką nie sposób uznać samego wezwania wystosowanego przez powódkę do wydania rzeczy ruchomych. W okolicznościach sprawy bowiem, biorąc pod uwagę powiązania osobowe między powódką a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, wezwanie to mogło budzić po stronie pozwanej uzasadnione wątpliwości, czy nie jest to sposób na uniknięcie przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiedzialności za uiszczenie czynszu dzierżawnego i naprawienia szkody za uszkodzenie dzierżawionych budynków. W ocenie Sądu pierwszej instancji zatem, mimo wezwania z dnia 4 października 2013r.

przez powódkę do wydania rzeczy ruchomych, pozwana Spółka pozostawała w dobrej wierze co do własności spornych rzeczy ruchomych.

Sąd Okręgowy wskazał, że sytuacja zmieniła się jednak w momencie wytoczenia przez powódkę powództwa o wydanie rzeczy ruchomych. Do doręzonego pozwanej odpisu pozwu były bowiem dołączone dowody wskazujące bezpośrednio na fakt, iż prawo własności spornych rzeczy ruchomych przysługuje powódce. W tej sytuacji zastosowanie znajdzie art. 224 § 2 k.c. zgodnie z którym od chwili w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji uznał, że od momentu dowiedzenia się przez pozwaną o wytoczeniu powództwa przez powódkę, powódce przysługuje wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy ruchomych przez pozwaną. Tym momentem było doręczenie pozwanej odpisu pozwu w sprawie IX GC 92/14 wraz z załącznikami, co nastąpiło w dniu 17 lutego 2014r. Z tym zatem momentem powódce przysługuje wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy ruchomych znajdujących się w posiadaniu pozwanej. Sporne rzeczy ruchome zostały wydane powódce w okresie od 14 sierpnia 2014r. do 5 września 2014r. Sąd w tym zakresie przyjął w ślad za powódką datę 14 sierpnia 2014r. jako datę, którą przyjąć należy jako końcową okresu za który należy się powódce wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy ruchomych.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu pozwanej, że wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy ruchomych przysługiwało powódce od daty uprawomocnienia się wyroku z dnia 25 kwietnia 2014r. w sprawie (...) Przepis art. 224 § 2 k.c. jest bowiem jednoznaczny i wskazuje w sposób niebudzący wątpliwości, że wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy przysługuje właścicielowi rzeczy w stosunku do posiadacza samoistnego w dobrej wierze od momentu dowiedzenia się przez tego ostatniego o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa. Stanowisko pozwanej, że datą tą jest data uprawomocnienia się wyroku z dnia 25 kwietnia 2014r. w sprawie (...) nie znajduje uzasadnienia w przepisach prawa. Zaś wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy przysługuje nie tylko w stosunku do posiadacza samoistnego w złej wierze, ale również w stosunku do posiadacza samoistnego w dobrej wierze od chwili, gdy ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy.

Sąd Okręgowy wskazał, że wysokość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy ruchomych we wskazanym wyżej okresie została wyliczona w sposób precyzyjny przez biegłego sądowego W. K.. Brak zatem wątpliwości co do wysokości tego wynagrodzenia. W ocenie Sądu pierwszej instancji biegły w sposób rzetelny, spójny i logiczny przedstawił sposób wyliczenia tego wynagrodzenia, a jego wyliczenia uznać należy za zasługujące na aprobatę. W konsekwencji, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo podlegało uwzględnieniu w zakresie wyliczonej przez biegłego wysokości wynagrodzenia (pkt 1 wyroku).

O odsetkach ustawowych Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 455 k.c. Datę początkową naliczania odsetek Sąd pierwszej instancji ustalił zgodnie z żądaniem powódki na dzień 14 maja 2015r. tj. na 7 dni od dnia doręczenia pozwanej w dniu 6 maja 2015r. pisma powódki z dnia 4 maja 2015r.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że ponieważ żądanie zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy ruchomych znalazło podstawę tylko częściowo, w pozostałym zakresie żądanie zasądzenia wynagrodzenia za okres od 9 października 2013r. do 16 lutego 2014r. podlegało oddaleniu (pkt. 2 wyroku).

O kosztach postępowania Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.) w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U.2013.490 ze zm.) zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Apelacje od powyższego wyroku wniosły obie strony niniejszego postępowania.

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. zaskarżyła wyrok w części dotyczącej oddalenia powództwa co do kwoty 73.746 zł tj. w zakresie punktu II wyroku oraz orzeczenie o kosztach postępowania w punkcie III wyroku. Powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki także kwoty 77.746 zł (ponad zasądzoną już kwotę 100.534 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 14 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania za I instancję w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 34 zł oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania za II instancję w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w P. zaskarżyła wyrok w części tj. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach I i III. Pozwana wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrot kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm przepisanych.

Powódka w odpowiedzi na apelację pozwanej wniosła o oddalenie apelacji pozwanej w całości jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrot kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Pozwana w odpowiedzi na apelację powódki wniosła o oddalenie apelacji powódki w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów postępowania w tym zwrot kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2017r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w punkcie I i oddalił powództwo o zapłatę kwoty 100.534 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 14 maja 2015r. (punkt 1 wyroku), oddalił apelację powódki (punkt 2 wyroku) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (punkt 3 wyroku). Przyczyną oddalenia powództwa było przyjęcie przez Sąd Apelacyjny że konieczną przesłanką powstania roszczenia uzupełniającego o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy jest jej rzeczywiste wykorzystywanie przez posiadacza, a nie wystarcza w tej mierze samo posiadanie.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Powódka wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego całości i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje oraz pozostawienia temu Sądowi rozstrzygnięcia o należnych powódce kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie w razie uznania przez Sąd Najwyższy podstawy naruszenia prawa materialnego za oczywiście uzasadnioną, o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 174.280 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 14 maja 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty, oddalenie apelacji pozwanej w całości, zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrot kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych za I i II instancję oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrot kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w tym postępowaniu.

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi kasacyjnej w przypadku jej przyjęcia do rozpoznania oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 23 maja 2019r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy nie podzielił poglądu Sądu Apelacyjnego przyjmującego konieczność wystąpienia dodatkowej przesłanki roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy w postaci takiego jej wykorzystywania, które byłoby czymś więcej niż samym posiadaniem, a w szczególności w postaci używania rzeczy. Sąd Najwyższy wskazał, iż uznanie, że posiadanie mieści się w ramach korzystania z rzeczy w rozumieniu art. 140 k.c., przemawia za przyjęciem podobnego wniosku na tle art. 224 k.c. To zaś prowadzi do konkluzji, że wbrew założeniu przyjętemu przez Sąd Apelacyjny, nie jest konieczne wykazanie dodatkowej przesłanki dla uzasadnienia roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, a w szczególności tego, że posiadacz tę rzecz faktycznie używał, gdyż samo posiadanie jest już równoznaczne z korzystaniem z rzeczy. Stanowisko takiej treści zostało wcześniej wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 18 marca 2008r. (...)W orzeczeniu tym uznano za utrwalony, zarówno w orzecznictwie, jak i w literaturze pogląd, zgodnie z którym dla bytu roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z cudzej rzeczy obojętne jest czy i w jakim zakresie rzecz ta była przez posiadacza używana. W doktrynie prezentowane jest z kolei stanowisko, że właściciel może żądać wynagrodzenia przewidzianego w art. 224 k.c. niezależnie od tego, czy posiadacz „efektywnie korzystał” z rzeczy (T. Dybowski Ochrona własności w polskim prawie cywilnym [rei vindicatio - actio negatoria] Warszawa 1969, s. 188; E. Gniewek w: System prawa prywatnego t. 3, Prawo rzeczowe, red. E. Gniewek, Warszawa 2013, s. 909). Zdaniem Sądu Najwyższego Hipotetyczne stanowisko odmienne prowadziłyby do skutków, które należy uznać za nieracjonalne z celowościowego punktu widzenia. Możliwość efektywnego zrekompensowania utraty możliwości korzystania z rzeczy przez właściciela zostałaby wówczas ograniczona do przypadków w których rzecz byłaby używana przez jej posiadacza. Z punktu widzenia właściciela okoliczność ta jest jednak niemal nieistotna, co dowodzi nieracjonalności przyjęcia takiej interpretacji przepisów. Również z punktu widzenia społecznego rozwiązanie takie wydaje się nieracjonalne. Samoistny posiadacz w złej wierze gruntu rolnego nie musiałby płacić wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy, gdyby dopuścił do sytuacji w której grunt ten leży odłogiem. W razie zaś wykorzystywania go zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem, odpowiednie wynagrodzenie musiałby uiszczać.

Sąd Najwyższy wskazał, że odrębnej uwagi wymagał natomiast zarzut naruszenia art. 225 k.c. w kontekście uznania przez Sąd Apelacyjny, że pozwana Spółkę należy uznać za posiadacza rzeczy ruchomych w złej wierze i to za cały okres władania w tym okresie poprzedzający chwilę w której strona pozwana dowiedziała się o wytoczeniu przeciwko niej powództwa windykacyjnego. Wniosek taki Sąd Apelacyjny przyjął na tej podstawie, że pozwana wiedziała, iż nie jest właścicielem rzeczy.

Sąd Najwyższy powyższe rozumowanie uznał za również wadliwe, a źródłem tej wadliwości pozostaje wcześniejsze stwierdzenie Sądu Okręgowego, który błędnie przyjął, że pozwana była posiadaczem samoistnym rzeczy należących do powódki. Sąd Najwyższy wskazał, że ustalenia faktyczne przyjęte przez Sądy obu instancji nie pozwalają na zaakceptowanie takiego wniosku. Zgodnie z art. 336 k.c. posiadaczem samoistnym jest ten, kto rzeczą faktycznie włada jak właściciel, natomiast posiadaczem zależnym ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo z którym łączy się określone władztwo nad rzeczą. Z ustaleń faktycznych wynika, że pozwana odmawiała wydania ruchomości powódce powołując się na ustawowe prawo zastawu przysługujące jej na podstawie art. 701 k.c. Pozwala to na uznanie, że pozwana w rzeczywistości władała rzeczami jak zastawnik, który należy do jednej z kategorii posiadaczy zależnych wyraźnie wymienionych w art. 336 k.c. Oczywiście możliwe jest także, że mimo składanych deklaracji pozwana zachowywała się w rzeczywistości w stosunku do ruchomości znajdujących się w jej posiadaniu tak jakby była ich właścicielem, jednak treść dotychczasowych ustaleń faktycznych nie pozwala na przyjęcie takiego wniosku. Nakazuje to stwierdzić, że strona pozwana była posiadaczem zależnym rzeczy należących do powódki.

Sąd Najwyższy wskazał, że powyższe ustalenie sprawia, że właściwą podstawą roszczeń powódki o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy jest nie sam art. 224 § 2 k.c. bądź art. 225 k.c., ale raczej artykuły te stosowane w związku z art. 230 k.c., zgodnie z którym przepisy dotyczące roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy stosuje się odpowiednio do stosunku między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego. Oznacza to również, że dobrą lub złą wiarę strony pozwanej jako posiadacza ruchomości należy ocenić, biorąc pod uwagę charakter tego posiadania jako posiadania

zależnego, a nie tak, jakby pozwana była posiadaczem samoistnym, co uczynił Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. W związku z tym należy uznać, że pozwana była w dobrej wierze, jeżeli władając rzeczami należącymi do powódki rzeczywiście sądziła, że przysługuje jej ustawowe prawo zastawu, a przekonanie to było usprawiedliwione okolicznościami.

W przeciwnym wypadku należy przyjąć złą wiarę pozwanej, co jednak wymaga obalenia domniemania, o którym mowa w art. 7 k.c.

Sąd Apelacyjny po ponownym rozpoznaniu sprawy zważył, co następuje.

Apelacje obu stron nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku wskazał, że należy uznać, iż pozwana była w dobrej wierze, jeżeli władając rzeczami należącymi do powódki rzeczywiście sądziła, że przysługuje jej ustawowe prawo zastawu, a przekonanie to było usprawiedliwione okolicznościami;

w przeciwnym wypadku należy przyjąć złą wiarę pozwanej, co jednak wymaga obalenia domniemania, o którym mowa w art. 7 k.c.

Zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Art. 7 k.c. wprowadza normatywny nakaz traktowania osoby, która wykazała status posiadacza jako będącego w dobrej wierze zmieniając w tym zakresie ogólną zasadę obciążenia obowiązkiem dowodzenia faktów tego kto z faktów tych wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne; domniemanie to jest bowiem wzruszalne, zaś ciężar jego obalenia spoczywa na osobie, która zmierza do przypisania posiadaczowi złej wiary (vide: uzasadnienie do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017r.(...) LEX nr (...) tudzież uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2010r. (...). Do obalenia domniemania nie jest wystarczające wykazanie, że dobra wiara budzi wątpliwości, ale konieczne jest udowodnienie istnienia złej wiary (vide: uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2017r. (...))Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 5 listopada 2010r. (...) wskazał, że domniemanie istnienia dobrej wiary wywołujące określone skutki w zakresie roszczeń właściciela przeciwko posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy (art. 224 § 1 k.c., art. 228 k.c.) odnosi się zarówno do posiadacza samoistnego jak i zależnego (art. 230 k.c.) W świetle więc powyższego to rzeczą powódki było wykazać, że pozwana pozostawała w złej wierze w przedmiocie własności ruchomości jeszcze przed dniem 17 lutego 2014r. tj. datą doręczenia jej odpisu pozwu wraz z załącznikami w sprawie (...)Sądu Okręgowego w (...) Zdaniem Sądu Apelacyjnego powódka tej okoliczności nie udowodniła.

Dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza nieruchomości, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo; w złej wierze jest z kolei ten, kto wie albo wiedzieć powinien, że prawo własności przysługuje nie jemu, lecz innej osobie (vide: uzasadnienie do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2008r.(...))Powyższy pogląd znajduje zastosowanie także do ruchomości. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 8 czerwca 2017r. (...)wskazał, że dobrą wiarę wyłącza niedbalstwo czyli wiedza o okolicznościach, które u każdego przeciętnego człowieka powinny budzić poważne wątpliwości i uzasadnione podejrzenia, że prawo własności mu nie przysługuje; samoistny posiadacz w dobrej wierze może stać się posiadaczem w złej wierze z chwilą, gdy poziom wątpliwości przekroczy możliwość usprawiedliwienia błędu. W złej wierze jest ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo wie, że prawo to mu nie przysługuje albo też ten kto wprawdzie nie ma świadomości co do nieprzysługiwania mu określonego prawa, jednakże jego niewiedza nie jest usprawiedliwiona w świetle okoliczności danej sprawy. O dobrej lub złej wierze decydują konkretne okoliczności sprawy i na ich podstawie należy badać stan świadomości konkretnego posiadacza w tym również wypełnienie obowiązku dołożenia należytej staranności; dobrą wiarę posiadacza wyłącza przede wszystkim ujawnienie takich okoliczności, które u przeciętnego człowieka powinny wzbudzić poważne wątpliwości że nie przysługuje mu prawo do korzystania z rzeczy w wykonywanym zakresie; złą wiarę wiąże się bowiem z powzięciem przez posiadacza informacji, które – racjonalnie ocenione - powinny wzbudzić w nim uzasadnione podejrzenie, że nie przysługuje mu takie prawo do władania rzeczą jakie faktycznie wykonuje (vide: uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2015r. (...) (...))

Powódka w niniejszej sprawie domagała się wynagrodzenia za korzystanie przez pozwaną z rzeczy ruchomych w okresie od 9 października 2013r. do dnia 14 sierpnia 2014r. Powódka w piśmie z dnia 4 października 2013r. wezwała pozwaną do wydania rzeczy w dniu 11 października 2013r. godz. 12.00 (vide: k. 50-51 akt). Jednakże w piśmie z dnia 22 października 2013r. wyznaczyła termin wydania ruchomości na 28 października 2013r. (vide: k. 149 akt). Jeżeli sama powódka zmieniła termin wydania ruchomości przez pozwaną na dzień 28 października 2013r. to już tylko z tej przyczyny brak jest podstaw do żądania przez powódkę wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy za okres od 9 października 2013r. do 28 października 2013r.

Zdaniem powódki pozwana pozostawała posiadaczem ruchomości w złej wierze od dnia 8 października 2013r. tj. od daty doręczenia jej wezwania z dnia 4 października 2013r. Jednakże do wezwania z dnia 4 października 2013r., co zresztą nie jest kwestionowane w apelacji, powódka poza odpisem pełnomocnictwa nie załączyła żadnego dokumentu w szczególności dowodu (dowodów), faktury (faktur) czy umowy (umów) zakupu rzeczy wyszczególnionych w tym wezwaniu (vide: w/w wezwanie – k. 50-51 akt). Dokumenty z których wynika, że to powódka jest właścicielką rzeczy ruchomych zostały po raz pierwszy załączone do pozwu w sprawie (...) Sądu Okręgowego w (...). Jest to istotne także z tego względu, że niektóre ruchomości powódka nabyła od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie faktur wystawionych w dniu 31 grudnia 2012r. Dotyczy to wagi najazdowej R., pojemników plastikowych 1100 l komplet 75 sztuk, kompletu 150 sztuk koszy siatkowych i taśmociągu krótkiego (vide: k. 176-178 i 181 akt (...)) Sądu Okręgowego w (...). Jeżeli pozwanej nie doręczono dokumentów z których by wynikało prawo własności ruchomości, to mogła ona pozostawać w przekonaniu usprawiedliwionym okolicznościami niniejszej sprawy, że może na tych rzeczach wykonywać prawo zastawu zważywszy, że część ruchomości została powódce sprzedana przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Podkreślić należy, że zarówno wezwanie z dnia 4 października 2013r. jak i oświadczenie E. L. – Prezesa Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 18 października 2013r. w istotny sposób różnią się od pozwu w sprawie (...) Sądu Okręgowego w (...) w którym to pozwie w odniesieniu do niektórych rzeczy podano ilość rzeczy, których domagano się wydania, czego nie zawiera zarówno wezwanie jak i oświadczenie. I tak w wezwaniu powódka wezwała pozwaną do wydania:

- koszy siatkowych bez podania ich liczby podczas, gdy w pozwie w sprawie w sprawie (...) Sądu Okręgowego w (...) wskazała, że chodzi o 50 sztuk koszy (vide: str. 2 uzasadnienia do pozwu – k. 3 akt (...)) Sądu Okręgowego w (...)
- kontenerów otwartych KP o pojemności 35 m³ podczas, gdy w w/w pozwie podano, że chodzi o 3 kontenery,
- pojemników plastikowych – w pozwie wskazano 15 sztuk tych pojemników,
- drut hartowany czarny – w pozwie podano 8,26 tony tegoż drutu,
- taśmociąg – w pozwie wskazano „taśmociąg krótki”.

Z kolei jak chodzi o belownicę to w wezwaniu widnieje inne jej oznaczenie (belownica (...)) od podanego w pozwie (belownica C. L. 80). To samo dotyczy kontenera – w wezwaniu napisano „kontener zamknięty wymienny do prasy stacjonarnej o pojemności 30 m³”, zaś w pozwie „kontener (...) CL do prasy stacjonarnej”. Powyższe dotyczy też oświadczenia z dnia 18 października 2013r. Brak więc w wezwaniu z dnia 4 października 2013r. (jak i w oświadczeniu z dnia 18 października 2013r.) liczby koszy siatkowych, liczby kontenerów otwartych, liczby pojemników plastikowych, ton drutu oraz nie indywidualizujące oznaczenie dotyczące taśmociągu, belownicy i kontenera powoduje, że brak jest podstaw do uznania, że pozwana miała mieć świadomość, że rzeczy te są własnością powódki, a co za tym idzie wydać je powódce już w dniu 28 października 2013r.

J. P. (2) – prokurent w pozwanej Spółce na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016r. zeznał, że nie dochodziły do skutku próby skontaktowania się z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, listy polecane się cofały z adnotacją, że adresat jest nieznan, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie odbierała listów (vide: zeznania świadka –

k. 211 akt). Pozwana nie miała kontaktu z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, której Prezesem Zarządu jak również Prezesem Zarządu powódki była ta sama osoba tj. E. L.. Pozwana otrzymała oświadczenie z dnia 18 października 2013r. podpisane przez E. L. jako Prezesa Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w okresie, kiedy z tą Spółką nie było możliwe skontaktowanie się. Nie załączenie zarówno do tego oświadczenia jak i do wezwania z dnia 4 października 2013r. jakichkolwiek dokumentów potwierdzających, że to powódka jest właścicielką ruchomości mogło wywołać u pozwanej uzasadnione podejrzenie, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością chcąc uniknąć zapłaty czynszu i odszkodowania, sporządziła to oświadczenie, a przedtem wezwanie. Pozwana nie miała kontaktu z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, zaś powódka przesłała do niej oświadczenie z dnia 18 października 2013r. z czego należy wnosić, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością funkcjonowała, jednakże unikała kontaktu z pozwaną.

W zaistniałych okolicznościach Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że powódka nie obaliła domniemania, że pozwana pozostawała w złej wierze do dnia 9 października 2013r. Sąd zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 225 k.c. (winno być art. 225 k.c. w związku z art. 230 k.c.) nie zasługiwały na uwzględnienie.

Jak chodzi o apelację pozwanej to i ten środek odwoławczy nie zasługiwał na uwzględnienie.

Biegły sądowy W. K. na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji w dniu 10 listopada 2016r. zeznał, że zarówno belownica jak i pojazdy są rzeczami starymi, praktycznie jest to złom (vide: k. 290 akt). Sąd biegły przyjął wartość hipotetycznego ich zużycia i dla najstarszych rzeczy jak np. samochód S. wartość zużycia określił na 65 %. Pozwana po złożeniu przez biegłego zeznań nie wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego na okoliczność wartości rzeczy i taki wniosek nie został także zgłoszony w apelacji. Podkreślić należy, że w odniesieniu do dowodu z opinii biegłego Sąd ma obowiązek ocenić czy dowód ten ze względu na swoją treść, zakres, poziom merytoryczny, przyjętą przez biegłego metodologię, kompletność odniesienia się do zgromadzonego materiału dowodowego i zastosowane na jego podstawie założenia, jest dowodem przydatnym dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2014r. (...) wskazał, że w sytuacji, gdy według oceny sądu opinia biegłego opiera się na błędnych założeniach metodologicznych, sprzecznych z mającymi zastosowanie do jej wydania przepisami prawa, niekompletnych bądź wadliwych założeniach faktycznych, jest niespójna bądź zawiera błędy logiczne, względnie zawiera niepoddające się ocenie wnioski, co prowadzi do konkluzji, że opinia ta jest nieprzydatna, dla rozstrzygnięcia sprawy sąd powinien dopuścić dowód z opinii innego biegłego sądowego. Sąd pierwszej instancji ocenił opinią sporządzoną przez biegłego W. K. i ocena ta skutecznie nie została w apelacji zakwestionowana przez pozwaną. Specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności tej opinii z zasadami doświadczenia życiowego, logiki i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez Sąd do tych kryteriów oceny stanowi należyte i wystarczające uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłego za przekonywującą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2005r. (...)) Sąd uznać należy, że pozwana skutecznie nie zakwestionowała pisemnej opinii sporządzonej przez biegłego sądowego W. K. jak i jego zeznań złożonych do tej opinii na rozprawie w dniu 10 listopada 2016r. i brak było podstaw do podjęcia przez Sąd inicjatywy z urzędu w przedmiocie opinii innego biegłego sądowego.

Z kolei jak chodzi o naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. to do skutecznego postawienia zarzutu naruszenia tego przepisu skarżący obowiązany jest wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. W celu wykazania naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. strona nie może jedynie ograniczyć się do przytoczenia treści tegoż przepisu, lecz musi wykazać jakich dowodów Sąd nie ocenił lub które z dowodów ocenił wadliwie. Sąd pierwszej instancji w świetle materiału zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy prawidłowo ocenił pisemną opinią sporządzoną przez biegłego sądowego W. K.. Sąd zarzuty przytoczone w apelacji naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Powódka w niniejszej sprawie dochodziła wynagrodzenia za korzystanie przez pozwaną z ruchomości. Nie jest to roszczenie wskazane w art. 322 k.p.c., stąd Sąd pierwszej instancji w żaden sposób nie naruszył tego przepisu.

Pozwana była posiadaczem zależnym, a nie posiadaczem samoistnym ruchomości. Stąd zarzut przytoczony w apelacji naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 224 § 2 k.c. nie był trafny, gdyż – jeżeli już – to należało zarzucić naruszenie art. 224 § 2 k.c. w związku z art. 230 k.c. Pozwana w apelacji przyznaje, że nie wydała rzeczy powódce, aż do 14 sierpnia 2014r., a przeciw odpis pozwu wraz z załącznikami w sprawie sygn. akt (...) Sądu Okręgowego w (...) otrzymała w dniu 17 lutego 2014r. Pozwana pomimo, że do pozwu zostały dołączone dokumenty z których wynikało, że to powódka jest właścicielką rzeczy wdała się w spór. Przy pierwszej czynności nie uznała żądania pozwu. Podjęła więc ryzyko, że od dnia 17 lutego 2014r. będzie zobowiązana do zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z ruchomości, gdyż będzie ich posiadaczem w złej wierze. Nie jest trafne twierdzenie pozwanej przytoczone w uzasadnieniu do apelacji, że umowy na sprzedaż powódce rzeczy przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością zostały zawarte około 6 maja 2013r. Z akt (...) Sądu Okręgowego w (...) wynika, że faktury zostały wystawione w dniu 31 grudnia 2012r. i w tej też dacie dokonano sprzedaży rzeczy (vide: k. 44 – 47 akt (...) Sądu Okręgowego w (...))

Brak jest podstaw do zastosowania w rozpoznawanej sprawie art. 5 k.c. Zdaniem pozwanej uzasadnieniem dla zastosowania art. 5 k.c. jest wykorzystanie przez powódkę powiązań prawnych i gospodarczych z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i doprowadzenie wskutek tego do wydania rzeczy. Jednakże to Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2014r. w sprawie z powództwa powódki przeciwko pozwanej o wydanie rzeczy sygn. akt (...) nakazał pozwanej, aby wydała powódce rzeczy ruchome wskazane w tym orzeczeniu. Wyrok ten jest prawomocny i wiąże Sąd w niniejszym postępowaniu. Jeżeli pozwana nie zgadzała się z zapadłym orzeczeniem to mogła wnieść apelację podnosząc w niej zarzuty przytoczone w niniejszej sprawie, czego nie uczyniła. W świetle w/w prawomocnego wyroku brak jest podstaw do uznania, że działania powódki zmierzające do wydania rzeczy przez pozwaną naruszyły zasady współżycia społecznego w tym zasadę słuszności i uczciwości.

Ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne z wyłączeniem tego, że „wśród tych przedmiotów znajdowały się te dochodzone przez powódkę w niniejszej sprawie” (vide: str. 5 uzasadnienia – k. 307 akt), gdyż powódka w niniejszej sprawie dochodzi wynagrodzenia za korzystanie przez pozwaną z ruchomości, a nie wydania rzeczy. Wnioski płynące z tych ustaleń Sąd Apelacyjny akceptuje z wyłączeniem tego, że pozwana była posiadaczem samoistnym rzeczy należących do powódki, gdyż pozwana była posiadaczem zależnym rzeczy należących do powódki. Stąd właściwą podstawą roszczeń powódki o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy jest nie sam art. 224 § 2 k.c. i art. 225 k.c., jak to uznał Sąd pierwszej instancji, lecz artykuły te stosowane w związku z art. 230 k.c. zgodnie z którym przepisy dotyczące roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy stosuje się odpowiednio do stosunku między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego. W konsekwencji dobrą lub złą wiarę pozwanej jako posiadacza ruchomości należało ocenić biorąc pod uwagę charakter tego posiadania jako posiadania zależnego, a nie tak jakby pozwana była posiadaczem samoistnym, co przyjął Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Biorąc powyższe pod rozwagę apelacje zarówno powódki jak i pozwanej oddalono stosownie do art. 385 k.p.c.

Na podstawie art. 100 k.p.c. wzajemnie zniesiono między stronami koszty postępowania apelacyjnego i kasacyjnego. Powódka w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia podała na 73.746 zł, zaś pozwana na 100.534 zł. Były więc to kwoty porównywalne. Ostatecznie apelacje obu stron zostały oddalone i powódka, chociaż wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 24 sierpnia 2017r. został uchylony przez Sąd Najwyższy, ostatecznie nie wygrała sprawy w zaskarżonym przez siebie zakresie.

Mikołaj Tomaszewski Mariola Głowacka Maciej Rozpędowski